

# Spis treści

|                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>WSTĘP .....</b>                                                                                   | <b>9</b>  |
| 1. Uzasadnienie podjęcia tematu .....                                                                | 11        |
| 2. Przedmiot badań .....                                                                             | 12        |
| 3. Cel pracy .....                                                                                   | 12        |
| 4. Zakres pracy .....                                                                                | 13        |
| 5. Metoda badań .....                                                                                | 14        |
| 6. Stan badań .....                                                                                  | 14        |
| 6.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE .....                                                                   | 15        |
| Pojęcie ekologii .....                                                                               | 16        |
| Ekologia głęboka .....                                                                               | 17        |
| Hipoteza żywej planety .....                                                                         | 18        |
| 6.2. ŚRODOWISKO SPOŁECZNO-KULTUROWE .....                                                            | 19        |
| Społeczeństwo .....                                                                                  | 19        |
| System społeczny .....                                                                               | 19        |
| Środowisko kulturowe .....                                                                           | 21        |
| Koncepcje ekologiczne w strategii rozwoju społeczno-gospodarczego człowieka .....                    | 23        |
| 6.3. ŚRODOWISKO ZBUDOWANE .....                                                                      | 29        |
| Architektura inspirowana środowiskiem przyrodniczym .....                                            | 32        |
| Architektura ukierunkowana na realizację wartości społeczno-kulturowych człowieka .....              | 45        |
| Architektura inspirowana etyką środowiskową rozwijająca więzi lokalnej społeczności .....            | 49        |
| Architektura systemowo związana ze środowiskiem przyrodniczym i społeczno-kulturowym człowieka ..... | 53        |
| Forum dyskusji międzynarodowych .....                                                                | 59        |
| Zarządzanie środowiskiem zbudowanym .....                                                            | 60        |
| Metody badań oddziaływania obiektów na środowisko .....                                              | 61        |
| Spostrzeżenia kierunkujące tok dalszych badań autorskich .....                                       | 63        |
| 7. Teza .....                                                                                        | 64        |
| 8. Definicje podstawowe .....                                                                        | 65        |
| System .....                                                                                         | 65        |
| Środowisko zbudowane jako częśćka środowiska technicznego .....                                      | 66        |
| Środowisko zbudowane jako system .....                                                               | 67        |
| Środowisko człowieka .....                                                                           | 68        |
| Lokalne otoczenie człowieka (środowisko lokalne) .....                                               | 68        |
| System środowiskowy .....                                                                            | 68        |
| Proekologiczne kształtowanie przestrzeni .....                                                       | 69        |
| 9. Struktura pracy .....                                                                             | 69        |
| <b>ROZDZIAŁ I. Geneza i próby realizacji idei miasta-ogrodu .....</b>                                | <b>71</b> |
| 1. Robert Owen i Ebenezer Howard .....                                                               | 73        |
| 2. Próby realizacji idei miasta-ogrodu .....                                                         | 76        |
| 2.1. Miasta angielskie .....                                                                         | 76        |
| Letchworth .....                                                                                     | 76        |
| Hampstead .....                                                                                      | 80        |

|                                                                                                                               |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Welwyn .....                                                                                                                  | 84         |
| Milton Keynes .....                                                                                                           | 90         |
| 2.2. Miasta amerykańskie .....                                                                                                | 94         |
| Radburn .....                                                                                                                 | 94         |
| Greenbelt .....                                                                                                               | 97         |
| Greenhills .....                                                                                                              | 100        |
| Greendale.....                                                                                                                | 103        |
| 2.3. Miasta niemieckie .....                                                                                                  | 108        |
| Gartenstadt Hellerau .....                                                                                                    | 108        |
| 2.4. Miasta polskie .....                                                                                                     | 112        |
| Osiedle „Dyrekcja” w Chełmie .....                                                                                            | 112        |
| Osiedla mieszkaniowe we Wrocławiu .....                                                                                       | 116        |
| Sępolno we Wrocławiu .....                                                                                                    | 117        |
| Żyrardów .....                                                                                                                | 120        |
| Podkowa Leśna .....                                                                                                           | 124        |
| Żoliborz .....                                                                                                                | 128        |
| Giszowiec.....                                                                                                                | 131        |
| Inne polskie miasta-ogrody .....                                                                                              | 135        |
| Olsztyn .....                                                                                                                 | 135        |
| 2.5. Wizja miasta-ogrodu Normana Fostera .....                                                                                | 135        |
| 3. Ocena realizacji idei miast-ogrodów, próba autorskiej interpretacji jej założeń .....                                      | 136        |
| <b>ROZDZIAŁ II. Zarys metody systemów środowiskowych, definicje wprowadzające</b>                                             |            |
| <b>i ustalenia merytoryczne .....</b>                                                                                         | <b>141</b> |
| Lokalne otoczenie człowieka jako układ środowiska przyrodniczego, społeczno-<br>kulturowego i zbudowanego .....               | 143        |
| Zasięg oddziaływania lokalnego otoczenia człowieka .....                                                                      | 144        |
| Strefy intensywności oddziaływań lokalnego otoczenia człowieka .....                                                          | 144        |
| Rodzaje oddziaływań występujące w lokalnym otoczeniu człowieka .....                                                          | 145        |
| Rodzaje ocen oddziaływania aspektów środowiskowych .....                                                                      | 145        |
| Systemowy model lokalnego otoczenia człowieka .....                                                                           | 146        |
| Metoda systemów środowiskowych .....                                                                                          | 149        |
| Wielowarstwowość problemowa systemów środowiskowych .....                                                                     | 151        |
| Racjonalność kształtowania systemów środowiskowych.....                                                                       | 157        |
| Wartość systemów środowiskowych .....                                                                                         | 157        |
| <b>ROZDZIAŁ III. Systemy środowiskowe – przykłady zastosowań .....</b>                                                        | <b>159</b> |
| <b>SYSTEM ŚRODOWISKOWY REWITALIZACJI RYNKU I OBSZARÓW PRZYLEGŁYCH<br/>W NYSIE .....</b>                                       | <b>161</b> |
| 1. Określenie zasięgu oraz stref intensywności oddziaływania rynku w Nysie .....                                              | 162        |
| 2. Ogólna analiza problemów wynikających z uwarunkowań lokalnych przestrzeni rynku<br>oraz obszarów przyległych w Nysie ..... | 165        |
| 2.1. Środowisko przyrodnicze .....                                                                                            | 165        |
| 2.2. Środowisko społeczno-kulturowe .....                                                                                     | 166        |
| 2.3. Środowisko zbudowane .....                                                                                               | 168        |
| 3. Określenie celów polityki przestrzennej .....                                                                              | 173        |
| 3.1. Cele rewitalizacji .....                                                                                                 | 173        |
| 4. Określenie kierunków działań środowiskowych rewitalizacji rynku i obszarów<br>przyległych w Nysie .....                    | 174        |

|                                                                                                                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| SYSTEM ŚRODOWISKOWY REWITALIZACJI OBSZARU PODZAMCZA<br>W LUBLINIE .....                                                                                                                                         | 191 |
| 1. Określenie zasięgu terenu rewitalizacji obszaru Podzamcza w Lublinie .....                                                                                                                                   | 191 |
| 2. Ogólna analiza problemów wynikających z lokalnych uwarunkowań przestrzeni<br>Podzamcza w Lublinie (opracowana na podstawie warunków do konkursu SARP<br>na rewitalizację obszaru Podzamcza w Lublinie) ..... | 193 |
| 2.1. Środowisko przyrodnicze .....                                                                                                                                                                              | 193 |
| 2.2. Środowisko społeczno-kulturowe .....                                                                                                                                                                       | 198 |
| 2.3. Środowisko zbudowane .....                                                                                                                                                                                 | 199 |
| 3. Określenie celów polityki przestrzennej .....                                                                                                                                                                | 201 |
| 3.1. Cele rewitalizacji .....                                                                                                                                                                                   | 201 |
| 4. Określenie kierunków działań środowiskowych rewitalizacji obszaru Podzamcza<br>w Lublinie .....                                                                                                              | 202 |
| SYSTEM ŚRODOWISKOWY REWITALIZACJI – WIOSKI TEMATYCZNE<br><i>PRZYJAZNE ZAGRODY DOLINY BIAŁEJ ŁĄDECKIEJ</i> .....                                                                                                 | 217 |
| 1. Określenie zasięgu obszaru funkcjonowania wiosek tematycznych <i>Przyjazne Zagrody<br/>Doliny Białej Łądeckiej</i> .....                                                                                     | 217 |
| 2. Ogólna analiza problemów wynikających z lokalnych uwarunkowań przestrzeni wsi .....                                                                                                                          | 219 |
| 2.1. Środowisko przyrodnicze .....                                                                                                                                                                              | 219 |
| 2.2. Środowisko społeczno-kulturowe wsi .....                                                                                                                                                                   | 221 |
| 2.3. Środowisko zbudowane .....                                                                                                                                                                                 | 222 |
| 3. Określenie celów polityki przestrzennej .....                                                                                                                                                                | 225 |
| 3.1. Cele rewitalizacji .....                                                                                                                                                                                   | 225 |
| 4. Określenie koncepcji systemu środowiskowego wsi tematycznych <i>Przyjazne Zagrody<br/>Doliny Białej Łądeckiej</i> .....                                                                                      | 226 |
| 4.1. Założenia ogólne .....                                                                                                                                                                                     | 226 |
| 4.2. Program funkcjonalny <i>Przyjaznych Zagród Doliny Białej Łądeckiej</i> .....                                                                                                                               | 226 |
| 4.3. Uwarunkowania i kierunki działań środowiskowych .....                                                                                                                                                      | 228 |
| 4.4. Szanse realizacji .....                                                                                                                                                                                    | 228 |
| 4.5. <i>Przyjazne Zagrody Doliny Białej Łądeckiej</i> a planowanie przestrzenne .....                                                                                                                           | 228 |
| SPOSTRZEŻENIA WYNIKAJĄCE Z ZASTOSOWANIA METODY SYSTEMÓW<br>ŚRODOWISKOWYCH .....                                                                                                                                 | 229 |
| <b>PODSUMOWANIE</b> .....                                                                                                                                                                                       | 233 |
| LITERATURA .....                                                                                                                                                                                                | 239 |
| Dokumenty formalnoprawne wykorzystane w pracy .....                                                                                                                                                             | 245 |
| Literatura komplementarna .....                                                                                                                                                                                 | 246 |
| Źródła internetowe .....                                                                                                                                                                                        | 248 |
| Streszczenie .....                                                                                                                                                                                              | 253 |
| Summary .....                                                                                                                                                                                                   | 253 |
| Spis rycin .....                                                                                                                                                                                                | 255 |